

Årsrapport for Hjerneskadecenter Nordjylland

1. januar

2015

Det forstærkede samarbejde – en overbygning på
rammeaftalen

Årsrapport for Hjerneskadecenter Nordjylland

Indhold

1. Opsamling og særlige opmærksomhedspunkter.....	3
2. Formål med årsrapporten	3
3. Fakta om Hjerneskadecenter Nordjylland	4
4. Faglig og organisatorisk udvikling.....	4
4.1 Den faglige udvikling	5
4.2 Organisatorisk udvikling	6
4.3 Ledelsesstruktur.....	6
4.4 Kompetenceudvikling.....	6
4.5 Fysiske rammer.....	7
5. Kapacitet, aktivitet og belægningsprocent	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
5.1 Udviklingen de seneste tre år	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
5.2 Den aktuelle situation	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
5.3 Forventninger til de næste tre år.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
6. Økonomi.....	8
6.1 Takstudvikling	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
6.2 Budget og regnskab.....	8
7. Optageområde.....	8
8. Tilbuddets rolle i forhold til VISO, den nationale koordination m.v.	9
9. Yderligere bemærkninger	9
10. Henvisninger til yderligere oplysninger om tilbuddet	9

1. Opsamling og særlige opmærksomhedspunkter

Hjerneskadecenter Nordjylland blev pr. 1.1.14 i forbindelse med virksomhedsoverdragelsen til Aalborg kommune, integreret med eksisterende hjerneskadetilbud i Fagcenter for erhvervet hjerneskade i et nyt ledelsesfelt. Dette har betydet en integration af tilbuddet i en større sammenhæng målrettet målgruppen, et langt større samarbejde med øvrige kommunale tilbud generelt set, en udvidelse i ydelsespaletten, samt en større fleksibilitet i levering af ydelser.

Efterspørgslen fra øvrige kommuner end Aalborg drejer sig i stigende grad om konsulentytelser, dvs. ikke direkte borgerrettede ydelser:

- neuropsykologisk sagssparing til koordinationsteams, hjerneskadekoordinatorer mv
- faglig supervision v. neuropsykologer, talepædagoger, ergo-og fysioterapeuter til kommunale tilbud, specialskoler, botilbud mv.
- undervisning (UCN, kurser i Det Nordjyske uddannelsesprogram)

Hjerneskadecenter Nordjylland vil fortsat gerne være leverandør af konsulentytelser. Udfordringen er at sikre en tilstrækkelig faglig kvalitet i konsulentytelserne, dvs. at sikre at medarbejderne har tilstrækkelig praksiserfaring med målgruppen, dvs. direkte borgerrelateret rehabilitering.

Eftersom rekrutteringssituationen for mange faggrupper er vanskelig, dvs. at specialister på feltet er få i Region Nordjylland, er mulighed for intern opkvalificering derfor er en del af Hjerneskadecentrets udfordring men altså også forudsætningen for at kunne levere dygtige konsulenter lokalt.

2. Formål med årsrapporten

Hjerneskadecenter Nordjyllands er i perioden juli 2014 – juli 2016 udpeget som tilbud under det forstærkede samarbejde i rammeaftalen for det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

Tilbuddet er dermed forpligtet til at indgå i en systematisk og formaliseret dialog med kommunerne i Nordjylland om tilbuddets status, udvikling og bæredygtighed.

Som tilbud omfattet af det forstærkede samarbejde er der krav om en åben og gennemsigtig drift, der muliggør løbende indsigt i tilbuddets faglige og økonomiske bæredygtighed.

Årsrapporten har til formål at imødekomme disse krav.

3. Fakta om Hjerneskadecenter Nordjylland

Målgruppe: Børn, unge og voksne med følger efter erhvervet hjerneskade: sprogligt, kognitivt, socialt, følelsesmæssigt, personlighedsmæssigt og fysisk.

Lovgrundlag: Lov om social Service, Lov om Specialundervisning for Voksne, Folkeskoleloven, LAB/LAS.

Indsatser:

Udredning og vurdering af rehabiliteringsbehov og potentiale (på baggrund af sagsakter, udredende samtale, indhentning af oplysninger fra andre professionelle)

Undersøgelser : Neuropsykologisk undersøgelse, incl. screening for angst og depression, personlighedsmæssige vurderinger, senso-motoriske undersøgelser, udredning af træthed, udredning af aktivitetsniveau, vurdering af sociale færdigheder

Talepædagogisk undervisning:

Leveres i fase 1 og 2 til Regionens sygehuse, alle afdelinger med neurologiske patienter

Leveres i fase 3 lokalt i Regionen

Rehabilitering: Neuropsykologisk baseret, helhedsorienterede og tværfaglige rehabiliteringsindsatser målrettet borgers individuelle behov:

- talepædagogisk undervisning, kommunikationstræning
- fysisk træning og behandling,
- kognitiv træning/indarbejdelse af kompenserende strategier,
- neuropsykologisk rådgivning, psykologbehandling, målrettet den ramte, par, familier
- bidrage til afklaring af arbejdssevne, herunder beskrivelse af skånehensyn.

Til børn og unge: organiseret som ambulante, langtidsopfølgning i samarbejde med lokale indsatser

Konsulenttydelser:

Supervision

Sagssparring

Undervisning

4. Faglig og organisatorisk udvikling

De efterfølgende afsnit giver et indblik i det forgangne års faglige og organisatoriske udvikling i tilbuddet samt fremadrettede tiltag og indsatser. Samlet set bidrager afsnittene til at give et billede af tilbuddets faglige bæredygtighed.

4.1 Den faglige udvikling

I det forgangne år er der i kraft af vores nye organisatoriske placering kommet stigende efterspørgsel på rådgivning og vejledning i fht. målgruppen af svært skadede borgere, internt fra Aalborg kommune. Også fra øvrige kommuner mærkes efterspørgsel ifht denne målgruppe, f.eks. undervisning på botilbud og supervisionsopgaver.

Det er således påkrævet, at der påbegyndes specialisering af fagpersoner ifht. denne målgruppe.

Derudover opleves stigende efterspørgsel efter konsulentbistand ift. borgere med komplekse og sammensatte problemstillinger i kommunerne og til andre institutioner, f.eks. specialskoler, i RN – primært neuropsykologer, men også ergo-fysioterapeuter samt talepædagoger

Hertil kommer nye opgaver ift. supervision af psykologer i kommunerne, dvs. der er øget efterspørgsel på ikke bare specialist- men også supervisionskompetencer.

Endelig kommer levering af undervisning, såvel på diplomniveau på UCN som to-dages kurser i Det Nordjyske Uddannelsesprogram målrettet medarbejdere indenfor beskæftigelsesområdet.

Dertil har der i 2014 været aftale med Projekt Styrket indsats for Unge, i regi af Neurologisk Afdeling, Aalborg Universitetshospital, om levering af logopædtimer til udredning af unge med erhvervet hjerneskade.

Der er ligeledes indgået aftale med Hjernesagen om leverance af neuropsykologtimer i forbindelse med et projekt ledet af Danske Handicaporganisationer (DH), som hedder "Mening og Mestring".

Der er stigende efterspørgsel på tilbud til borgere med følger efter commotio (hjernerystelse). Der er påbegyndt faglig kvalificering med henblik på yderligere at specialisere indsatsen til denne målgruppe samt indgåelse af forskningssamarbejde med Hjerneskadecentrene i Danmark vedr. fælles program, på baggrund af pilotprojekt ved Center for Hjerneskade, København.

Ift. nye metoder i indsatsen

Der er i det forløbne år arbejdet med projektbeskrivelse og projektansøgning ift. videreudvikling af kommunikations- og læringsplatformen ATA.dk (virtuel rehabilitering af afasiramte borgere). Projektet er indstillet til innovationspuljen i Aalborg Kommune.

Der er på afasiområdet arbejdet med implementering af CILT som et fast undervisningstilbud (Constrained Induced Language Therapy), som er et intensivt program med dokumenteret effekt.

Ift. neuropsykologisk rehabilitering er der implementeret nye metoder om arbejdsintegration og arbejdsfastholdelse, således at der fra opstart af rehabiliteringsprocessen er fokus på tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

4.2 Organisatorisk udvikling

Pr. 1.1.14 blev Hjerneskeadeområdet på Taleinstituttet Region Nordjylland virksomhedsoverdraget til Aalborg kommune, Ældre og Handicapforvaltningen, Fagcenter for Erhvervet Hjerneskeade. Her blev Hjerneskeadeområdet integreret med eksisterende hjerneskeadetilbud fra Fagcenter for Erhvervet Hjerneskeade i et nyt ledelsesfelt under navnet Hjerneskeadecenter Nordjylland.

Hjerneskeadecenter Nordjylland har således haft en specifik målgruppeafgrænsning og har tilbudt en palet af ydelser:

Intensiv Rehabilitering: (fra Regionen) Talepædagogisk bistand til sygehuse i Region Nordjylland, talepædagogisk undervisning i fase 3, Neuropsykologisk rehabilitering af voksne, Ambulant lokalbaseret rehabilitering af børn og unge med erhvervet hjerneskeade, VISO-team

Længerevarende rehabilitering: Udviklingsteamet (bostøtte i eget hjem § 85) ARK (arbejdsrehabiliteringsklub, projektfiancieret, og fra 1.1.15 uvisiteret tilbud)

Hjerneskeadekoordineringen

Integrationen med eksisterende kommunale tilbud i et Fagcenter målrettet hjerneskeaderamte har medført en særdeles meningsfuld faglig og organisatorisk forankring, der dels har sikret en bedre indsigt og et andet perspektiv på sammenhængende indsatser over tid, et bedre og mere omkostningseffektivt samspil med andre kommunale indsatser, samt en forandring og udvidelse af ydelsesporteføljen, f.eks. tidlig indsats i form af neuropsykologisk rådgivning, nye samarbejdsformer (§ 102), opkvalificering ifht. målgrupper (svært skadede på botilbud)

4.3 Ledelsesstruktur

En ny organisering er indstillet til godkendelse, hvor de dele af Hjerneskeadecenter Nordjylland der kom fra Region Nordjylland tilbageføres til et fælles ledelsesfelt med Taleinstituttet, med én fælles leder og to afdelingsledere for hhv. børne- og voksenområdet. Begrundelsen for en ledelsesmæssig slankning er tilpasningen til en lavere kommunal efterspørgsel end i garantiperioden der var baseret på forbruget i 2012.

4.4 Kompetenceudvikling

Der opleves et stigende behov for neuropsykologer med specialistviden ifht. målgruppen af borgere med erhvervet hjerneskeade. Aktuelt råder Hjerneskeadecenter Nordjylland over to specialister, samt tre på vej ift. specialistuddannelsen. Det er afgørende for at kunne levere de efterspurgte ydelser, at psykologfaggruppen har tilstrækkelig volumen, idet specialistuddannelsen er langvarig og inkluderer ansættelser undervejs i såvel neurologien som i psykiatrien. Dertil kommer, at der efterspørges subspecialisering af neuropsykologerne: erfaring med svært skadede, processuelle kompetencer ift. VISO opgaver, psykoterapeutiske kompetencer ift. samtaleforløb, undervisningsmæssige kompetencer ift. formidlingsopgaver

Også andre faggrupper bliver i stigende grad efterspurgt som konsulenter og supervisorer, hvilket betyder behov for såvel vedligehold af opnået viden, opdatering med al ny viden indenfor de respektive fagområder, samt øget behov for processuelle og didaktiske kompetencer.

Sideløbende med ekstern opkvalificering er der indgået aftale i Fagcenter for erhvervet hjerneskade om et fælles uddannelsesprogram, hvor fagpersoner fra Hjerneskadecenter Nordjylland leverer undervisning, men hvor også nyansatte kan deltage i undervisningen.

4.5 Fysiske rammer

Hjerneskadecenter Nordjylland har udgangspunkt på Borgmester Jørgensens Vej 2 B, men har arbejdsstationer på alle Regionens sygehuse der rummer neurologiske patienter. Derudover leveres undervisning lokalt, f.eks. i Brovst.

5. Kapacitet, aktivitet og belægningsprocent

For at give et indblik i tilbuddets økonomiske bæredygtighed redegøres der i de følgende afsnit for udviklingen i kapaciteten og anvendelsen af tilbuddet. Tilsvarende redegøres der for den budgetterede og faktiske belægningsprocent. Endelig inddrages eventuelle ventelister i den samlede vurdering.

5.1 Udviklingen de seneste tre år

En faldende efterspørgsel i 2012 og 2013 har ført til at Aalborg Kommune fra 2014 har overtaget driften af tilbuddet fra Region Nordjylland, med henblik på fortsat drift af et højt specialiseret tilbud i den Nordjylland. Aalborg Kommunes overtagelse af tilbuddet blev fulgt af en finansieringsmodel, hvor hver enkelt kommune blev forpligtet på et forbrug, og derudover på en objektiv finansiering af et eventuelt underskud.

5.2 Den aktuelle situation

I 2015 fortsætter finansieringsmodellen med kommunernes forpligtende forbrug, samt en objektiv finansiering. Samtidig er Aalborg Kommune i dialog med kommunerne om, hvordan finansieringsmodellen for 2016 konstrueres.

5.3 Forventninger til de næste tre år

Med udgangspunkt i aftalen om det forstærkede samarbejde forpligter Aalborg Kommune sig på at opretholde det højt specialiserede tilbud i Nordjylland. Samtidig står det også klart, at en takstfinansiering har vist sig uhensigtsmæssig i forhold til at sikre den fortsatte eksistens af tilbuddet. Aalborg Kommune ser derfor en abonnementsfinansiering om forudsætning for den fortsatte drift af tilbuddet, men er samtidig indstillet på at give kommunerne fleksible muligheder for at dimensionere deres abonnement.

Aalborg Kommune har fremlagt forslag til en sådan abonnementsordning og aktivitetsniveauet de næste tre år afhænger af kommunernes tilslutning til denne.

6. Økonomi

Standardtekst

Som en del af den samlede vurdering af tilbuddets økonomiske bæredygtighed redegøres der i de følgende afsnit for udviklingen i taksterne, herunder takstreguleringer som følge af over-/underskud, budgetændringer, ændringer i pladsantal, fysiske rammer mv.

6.1 Takstudvikling

I 2012 og 2013 var tilbuddet drevet af Region Nordjylland og taksterne beregnet her.

Ved tilbuddets overgang til Aalborg Kommune blev takstberegningen for 2014 foretaget med udgangspunkt i takstberegningsgrundlaget for 2013 dog korrigeret for et lavere overhead i Aalborg Kommune.

Taksten for 2015 er alene lønfremskrevet.

[Ydelse 1/ydelsesområde 1]	2012	2013	2014	2015
Takst (kr.)	-	915	905	923

6.2 Budget og regnskab

År	2012	2013	2014 (forventet)
Budget			
Bruttoomkostningsbudget		8.743.954	8.655.470
Regnskab			
Takstindtægter			8.048.551
Direkte udgifter			
Administration			
Central ledelse og administration			
Ejendoms- og kapitalomkostninger			
Tilsyn og udvikling			
I alt			

Omkostningsbudget og takstindtægter skal ses i sammenhæng med Tale/Sprogområdet for børn og voksne. Der er i 2014 et samlet omkostningsbudget på 21,7 mio. kr. og samlede takstindtægter på 16,9 mio. kr. Dertil kommer kommunernes objektive finansiering som underskudsgaranti.

7. Optageområde

Alle kommuner i RN fraset Morsø har rekvireret ydelser fra Hjerneskadecenter Nordjylland i 2014.

VISO opgaver er løst udenfor regionen, f.eks. region Midt.

8. Tilbuddets rolle i forhold til VISO, den nationale koordination m.v.

Hjerneskadecenter Nordjylland er leverandør til VISO. Aktuelt er rammen på 690.000,- årligt, der leveres ydelser til såvel børn som voksne med erhvervet hjerneskade.

Der er indgået aftale med Aalborg kommunes Videntcenter for Demens ifht. at være underleverandør således at VISO rammen er udvidet til også at inkludere også demensområdet. Der er indgået aftale om en kontrakt på 500.000 til demensområdet.

9. Yderligere bemærkninger

Hjerneskadecenter Nordjylland påtager sig praktikopgaver ifht. uddannelse af fagpersoner: Der er således indgået faste praktikaftaler med Ergoterapeutuddannelsen , UCN i Aalborg, Logopæduddannelsen på SDU i Odense , ligesom der modtages psykologi-studerende fra Aalborg Universitet

10. Henvisninger til yderligere oplysninger om tilbuddet

Hjælpetekst

www.aalborgkommune.dk